

24 січня під головуванням Президента України Віктора Януковича відбулося засідання Ради регіонів, у якому взяв участь голова обласної ради Іван Момот.

Було розглянуто питання про економічні пріоритети державної регіональної політики на 2011 роки, про роль Національних проектів у прискореному розвитку регіонів та про план роботи Ради регіонів на 2011 рік.

Звертаючись до учасників засідання Ради регіонів, Президент України Віктор Янукович наголосив, що влада поставила перед собою надзвичайно амбітне і складне завдання – провести системну модернізацію України, забезпечити її конкурентоздатність. «Задля цього ми вже розробили і почали реалізацію цілого пакета економічних реформ: податкова та бюджетна реформи, дерегуляція бізнесу, реформа державної влади, пакет соціальних реформ. На часі – впровадження житлово-комунальної реформи, закладання основ глибокої структурної перебудови економіки, реформа сектору безпеки, інші напрямки», – сказав Президент.

«Реалізуючи середньострокові завдання, ми водночас працюємо і над визначенням довгострокових, стратегічних цілей та пріоритетів соціально-економічної політики до 2020 року і далі. Але це тема окремої роботи і окремої серйозної розмови.

Водночас принципово важливо, щоб якісні зміни, які вже почали відбуватися в країні, якнайшвидше відчув кожен громадянин нашої держави.

Переконаний, що саме ефективна регіональна політика стане засобом посилення наших економічних реформ та максимального наближення її результатів до кожної людини. Як ми з вами і раніше переконливо казали: сильні регіони – це сильна Україна.

Тому я пропоную до переліку реформаторських пріоритетів на 2011 рік віднести Реформу моделі управління регіональним розвитком», – підкреслив Глава держави.

Президент зауважив, що головна ідея, з якою він йшов на президентські вибори в 2010 році, – ідея єдності суспільства. «Без цього неможливі реформи, неможлива успішна модернізація всієї України. Внутрішня інтеграція, соціально-економічне зростання на основі тісної взаємодії регіонів є одним із ключових напрямків об'єднання», – сказав Віктор Янукович.

«Ми поступово відновлюємо економіку. Минулий рік ми присвятили стабілізації економіки. Він дійсно став роком відновлення економічного зростання і зростання добробуту людей.

Порівняно з січнем 2010 року середня зарплата по Україні зросла більш ніж на 400 гривень, інфляція була найнижчою за останні 7 років – на рівні 9%, промисловість зросла на 10%, а рівень зареєстрованого безробіття стабільно тримався нижче 2%. Але будемо відвертими: ці дані, як-то кажуть, – «середня температура по лікарні». Різниця у розвитку окремих регіонів України на даний момент є надзвичайно великою. І ми це з вами добре знаємо. Наприклад, середня зарплата в Києві вдвічі вища, ніж, скажімо, в Чернігівській або Тернопільській областях. Рівень офіційно зареєстрованого безробіття на Полтавщині майже в 10 разів вищий, ніж у столиці.

Впевнений, що саме така різниця у розвитку регіонів спричиняє недовіру, дає підстави для політичних спекуляцій», – зазначив Віктор Янукович.

Глава держави наголосив, що стратегічною метою зовнішньої політики України є європейська інтеграція. І в цьому контексті вирівнювання регіонального розвитку є безумовною вимогою європейської моделі розвитку держави. «Скажімо, в Німеччині ви не побачите суттєвої різниці в зарплаті, рівні соціальної захищеності, можливостях для освіти й кар'єрного зростання між людиною, яка живе в маленькому місті, і мешканцем Берліну. І так в багатьох країнах Європейського Союзу», – додав Президент.

Глава держави запропонував учасникам засідання сконцентрувати дискусію навколо наступних питань.

Перше. Якою має бути нова система управління регіональним розвитком в умовах ринкової економіки, коли більшість економіки знаходиться в приватних руках, а економічне зростання залежить від ініціативи на місцях та інвестиційної привабливості територій?

Друге. Чи відповідає діюча модель управління регіональним розвитком нашої євроінтеграційній стратегії?

Наскільки готові наші регіони до співпраці з «Європою регіонів»?

Що заважає українським регіонам скористатись можливостями та відповісти на виклики, які мають транскордонний характер?

Нарешті, як нам консолідувати країну через міжрегіональну співпрацю?

Президент виклав свою позицію з цих питань: «Фактично мова йде про нову регіональну політику, що покликана поєднати завдання економічної реформи і модернізації країни з завданнями розвитку регіонів. Безперечно, розвиток регіонів повинен бути забезпечений фінансово. Ми це з вами добре знаємо.

Завдання фінансового посилення регіонів вже знайшло своє відображення і в новій редакції Бюджетного кодексу, і в Податковому кодексі України.

Податкова та бюджетна реформи суттєво зміцнили фінансову незалежність регіональної влади і місцевого самоврядування.

Зокрема: запроваджено новий місцевий податок – податок на нерухоме майно, який мають сплачувати заможні громадяни з великих об'єктів нерухомості; окремі податки переведено з центрального рівня на рівень місцевий, по окремих податках збільшено частину доходів місцевих бюджетів; розширено перелік джерел доходів місцевих бюджетів за рахунок єдиного податку, плати за надання місцевих гарантій, частини коштів від продажу земельних ділянок несільськогосподарського призначення тощо; запроваджено програмно-цільовий метод формування та виконання місцевих бюджетів.

У той же час я наполягаю, щоб фінансування стратегічних проектів регіонального розвитку і міжрегіональної співпраці здійснювалось через окремих фонд – Державний фонд регіонального розвитку. До речі, в Європейському Союзі існує схожий фонд – Європейський фонд регіонального розвитку, який, насамперед, фінансує покращення інфраструктури в периферійних регіонах Європи, інвестує у створення нових робочих місць у інноваційних галузях, і так далі.

Схожі функції мають бути покладені і на Державний фонд регіонального розвитку, а його діяльність врегульована окремим спеціальним законом України.

Фонд відповідатиме за фінансування проектів локального розвитку, що мають стратегічне значення для країни, у тому числі:

- фінансування будівництва доріг, енергетичних і житлово-комунальних мереж, інших об'єктів інфраструктури;
- інвестування у створення нових робочих місць, насамперед, у регіонах з високим рівнем безробіття;
- надання фінансової підтримки для підприємств малого та середнього бізнесу, діяльність яких зосереджена у пріоритетних сферах розвитку кожного регіону».

«Визначаючи напрямки реформування системи управління регіональним розвитком і формуючи модель міжрегіонального співробітництва України, ми маємо враховувати найкращі інструменти посилення регіонального розвитку, що напрацьовані в країнах Євросоюзу. Інструментів є багато. І я прошу Міністра фінансів, Прем'єр-міністра України – організуйте, будь ласка, цю роботу якомога швидше», – сказав Віктор Янукович.

За словами Президента, перш за все, мова йде про регіональні і міжрегіональні кластери, індустріальні парки. «Наприклад, в Австрії регіональний кластер Штирія, який існує вже 15 років, став одним із європейських лідерів виробництва автомобілів. Він об'єднує близько 180 учасників-виробників і близько 200 супутніх організацій регіону. Товарообіг кластера – близько 7 мільярдів євро. Для порівняння – це чверть бюджету України. Створено більше 40 тисяч робочих місць», – підкреслив Глава держави.

«Наступний напрямок – формування комплексних проектів покращення інфраструктури регіонів і підтримки економічного розвитку, починаючи від будівництва доріг і закінчуючи бухгалтерською і правовою допомогою новим проектам.

Наприклад, в Шотландії існує мережа локальних ініціативних компаній, які координують формування місцевої економічної інфраструктури регіону, у тому числі – адміністративну, бухгалтерську допомогу, пошук нерухомості для нових проектів, маркетинг, розробку інвестиційних програм під проекти.

Один з найважливіших напрямків, на якому хочу зробити особливий акцент, – формування міжрегіональної співпраці на основі відповідних угод. Це дозволить розвивати міжрегіональні ринки, біржі, територіальні корпорації.

У нашого сусіда Угорщини успішно функціонує макрорегіон Панонія, який спеціалізується на туризмі, автомобільній та деревообробній промисловості. Координаційна рада Панонії уклала угоди на кілька років з місцевими органами влади, поєднуючи переваги складових мікрорегіонів, створила фонди підтримки місцевої промисловості, центри трудового потенціалу.

Я пропоную Уряду прийняти невідкладні рішення, які усунуть бар'єри для співпраці України з європейськими організаціями, фондами та інституціями, що опікуються політикою та фінансовою підтримкою регіонального розвитку.

Свого часу у Фінляндії, яка в 1990-х рр. активно створювала стимули для регіонального економічного розвитку, було висунуте гасло: «Система – це більше, ніж просто сума складових». Це гасло нам також потрібно взяти на озброєння. Ми маємо поєднати існуючий науковий, освітній, промисловий, маркетинговий, транспортний потенціал регіонів. І будемо будувати на цій основі ефективну систему кооперації, яка надасть якісний поштовх для розвитку територій та формування в перспективі нових інтегрованих економічних макрорегіонів в Україні.

Безумовно, слід враховувати особливі переваги кожної окремої області.

Як свідчить досвід європейських країн, провідну роль у створенні міжрегіональних кластерів та «точок зростання» можуть відігравати кілька потужних високотехнологічних підприємств в регіоні, які формують весь виробничий і маркетинговий ланцюг. Підприємства-лідери формують і сучасний менеджмент. Висновок очевидний: необхідно підтримувати людей з лідерськими якостями і сучасними підходами до економіки. Цей менеджерський капітал відіграє вирішальну роль у впровадженні регіональних стратегій розвитку», – сказав у своєму виступі Президент.

Глава держави висловив упевненість, що ефективна регіональна політика не може і не буде зводитись виключно до підтримки окремих областей. Держава у першу чергу повинна поновити вплив на загальні макрорегіональні пропорції. Особливу увагу необхідно приділити міжрегіональній кооперації та співпраці.

«Хочу особливо наголосити: налагодження міжрегіональної співпраці та кооперації я розглядаю як економічний вимір політики загальнонаціональної консолідації та єднання. Це передбачає активізацію всього спектру відносин між регіонами – у сфері економічного, торговельного, фінансово-інвестиційного, науково-технічного, інформаційного, культурного співробітництва. Регіони мають посилювати взаємодію та взаємодоповнювати один одного. Ми маємо розвивати внутрішній ринок.

До речі, як засвідчила світова економічна криза, наш внутрішній ринок має надзвичайно високий потенціал.

Щоб стимулювати зустрічний рух областей, знайти реальні механізми співпраці та розвитку внутрішнього ринку, я пропоную регулярно проводити форуми міжрегіонального економічного співробітництва у складі областей з високим рівнем взаємозалежності та зв'язків...

Такі форуми мають відбуватися раз на рік. Їх завдання - напрацьовувати моделі міжрегіональної та міжгалузевої взаємодії», – зазначив Глава Української держави.

Президент підкреслив: регіональна політика має і зовнішній вимір. У нас вже є напрацьовані програми формування транскордонних мереж і міжрегіонального співробітництва із країнами Євросоюзу, Російською Федерацією, Республікою Білорусь. Потрібно і далі розвивати практику «єврорегіонів» та програм транскордонного співробітництва, таких як «Польща – Білорусь – Україна», «Угорщина – Словаччина – Румунія – Україна».

Віктор Янукович зауважив, що згідно з першою програмою вже напрацьовано 21 конкретний проект, кожен з яких вже має фінансування. Наприклад, між Любліним, Жешувом, Львовом і Ужгородом діє проект запобігання природним катастрофам. Між Яворівським районом і Лубачовським повітом діє проект із розвитку відновлювальних джерел енергії.

Ще один важливий напрямок нової регіональної політики – участь регіонів в реалізації національних проектів розвитку. На їх основі будуть відпрацьовані механізми інвестиційної реформи, яка складається з: радикального покращення інвестиційного клімату, формування системи якісних інвестиційних проектів, підготовлених за міжнародними стандартами; створення низки нових інструментів – Українського банку розвитку, фондового ринку, механізму підтримки експортних операцій, механізму реалізації державно-приватного партнерства, фонду фінансування проектної документації тощо.

Президент нагадав, що «Національні проекти» передбачають комплексний розвиток

регіонів і спрямовані на вирішення ключових проблем якості життя та розвитку інфраструктури. Особливий статус «Національних проектів» і патронат Глави держави створюють найсприятливіші умови для бізнесу і надають впевненості інвесторам.

«Але це також означає, що Ви як представники Президента у регіонах несете персональну відповідальність за їх реалізацію на місцях. Тому їх виконання є обов'язковим. До цієї роботи треба ставитися без зайвої бюрократії і з найвищою відповідальністю», – сказав Віктор Янукович.

Нові підходи до проектного управління, підкреслив Президент, передбачають: створення у регіонах реального «єдиного вікна» для роботи з інвесторами; розробку інвестиційних проектів за міжнародними стандартами, які водночас давали б якнайповнішу інформацію про інвестиційні можливості кожного регіону.

«Проектний принцип планування розвитку територій – механізм, який повинен принести практичні результати вже через декілька місяців. Я доручаю Державному агентству з інвестицій та управління національними проектами визначити 2-3 пілотні області для відпрацювання моделей комплексного економічного розвитку. Вимагатиму також широко використовувати механізм державно-приватного партнерства на основі нещодавно прийнятого закону», – підкреслив Президент.

За словами Віктора Януковича, поряд із загальними питаннями регіональної політики є низка конкретних і дуже болючих проблем. Зокрема - це питання тарифної політики у сфері надання комунальних послуг. «Воно є найбільш чутливим для регіонів і болючим для людей. Я на цьому роблю наголос», – додав Глава держави.

Президент нагадав, що згідно із законодавством повноваження щодо затвердження тарифів на комунальні послуги покладено на органи місцевого самоврядування та державний колегіальний орган з регулювання ринку комунальних послуг. Водночас, такі важливі повноваження передбачають і високу відповідальність за результати тарифної політики.

«Вимагаю від Уряду і місцевої влади зваженої та справедливої політики у цій сфері. Тому прошу Уряд терміново проаналізувати реалізацію Закону України «Про Національну

комісію регулювання ринку комунальних послуг України» та вжити невідкладних заходів для повноцінної реалізації повноважень регулятора у сфері житлово-комунального господарства. Ситуація, яка зараз існує, – неприпустима», – сказав Президент.

Крім того, необхідно на законодавчому рівні визначити чіткі взаємовідносини між центральними і місцевими органами влади в процесі формування тарифів та їх відповідальність за прийняття відповідних нормативно-правових актів.

Тому Президент вимагає від Уряду, керівників органів місцевого самоврядування посилити контроль за формуванням тарифів на комунальні послуги. Глава держави звернувся до Прем'єр-міністра з проханням взяти цю роботу під особистий контроль та наголосив, що її успішність визначатиме ставлення людей до влади в регіонах.

«Безумовно, розвиток регіонів повинен мати стратегію і чіткий план її реалізації. І розробити її потрібно терміново, враховуючи вже існуючі концептуальні наробки. Комітет з економічних реформ, Уряд мають невідкладно розпочати відповідну роботу. Кожен регіон має вийти на власну стратегію розвитку, яка ґрунтувалась би на пріоритетах і завданнях Програми економічних реформ на 2010 – 2014 роки «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава», та стала своєрідною складовою загальнодержавної регіональної стратегії. Окремі регіони, зокрема – Автономна Республіка Крим, вже вийшли на такі наробки. І їх досвід буде надзвичайно корисним для інших.

Україна – це єдиний національний економічний комплекс. Лише зміцнення міжрегіональних господарських зв'язків, розвиток міжрегіональної співпраці дасть можливість розкрити і задіяти внутрішній потенціал розвитку територій, забезпечити інтеграцію регіонів. Власне, в цьому і полягає зміст нової регіональної політики. Саме тому я закликаю представників різних політичних сил, представлених у керівництві регіонів, поставитись до цього завдання з точки зору національних інтересів», – заявив Президент.

«Для успішної регіональної політики нам потрібні воля, послідовність, консолідованість дій і виконавча дисципліна, яку ми будемо підтримувати на самому високому рівні. І цього я буду вимагати від кожного», – резюмував Віктор Янукович.

(За матеріалами <http://www.president.gov.ua/news/>)